

MINDIG NAGYOKAT ÁLMODOM

- **Beszélgetés Cseke Péter színművésszel,
a Kecskeméti Katona József Színház igazgatójával –**

-
(Kecskemét, 2009. február 17.)

„Hiszem, hogy teremtmények vagyunk, hiszem, hogy a Jóisten jókedvében teremtette a világot, s benne az embert és hiszem, hogy mindenkinek feladata van ezen a bolygón. Hiszem azt is, hogy csak a szeretet működteti az emberi kapcsolatokat is és az én feladatom, hogy szeretettel hassak az emberekre, vidámságot, szépséget, magvas gondolatokat, örömteli perceket szerezzek nekik, hogy boldog legyen a Jóisten, ha ránk tekint.”

(Cseke Péter: Kulturális alapköveink)

„Kecskemétet az egykori történelmi iratok Aegopolisnak, azaz Kecskévárosnak nevezték. A tragédia szó görög jelentése is hasonló: „kecskeének”-et jelent, hiszen valamikor ie. 530 körül a bor és mámor istenének ünnepén a férfiak kecskebőrbe öltöztek és együtt énekeltek Dionüszosz kalandjairól. Ekkor született meg a színjátszás művészete. - Csupán érdekes véletlen, hogy a tragédiához ezer szállal kötődő művészemberként most épp Aegopolisban próbálja álmait megvalósítani vagy pedig évekre visszanyúló komolyabb kötődése is van a városunkhoz?

- Nagyváradon születtem, színészcsaládból származom. Édesapám, Cseke Sándor a város ismert, nagy népszerűségnek örvendő színésze volt évtizedeken át. Táncoskomikusként szinte minden Nagyváradon műsorra kerülő operettben játszott. Édesanyám – művésznéven Révi Bea – érzékeny lelkű, ugyanakkor jó humorérzékkel megáldott színésznő volt: gyönyörű asszony, aki mindig nagy örömmel és csodálatosan szavalt. Már egész kisgyerekként magával vitt a színházba, így lényegében születésemtől kezdve – öltözőről öltözőbe - a színházban cseperedtem fel. Mikor már járni tudtam, bejártam annak minden zegét-zugát, így a nagyváradi színházat egész kiskoromtól úgy ismertem pincétől a padlásig, mint a tenyeremet. Ezt a színházat is ugyanaz a Fellner-Hellner bécsi építészpáros tervezte, amely sok más közt pl. a Vígszínházat, a Szegedi Nemzeti Színházat és a nagyváradival szinte egy időben épülő „Hírös város”-beli színházat is, melyben életem korábbi szakaszaiban is játszottam már vendégművészként. Meg kell, hogy mondjam, csodálatosan szép az önök városa. Mikor először pillantottam meg a színházépületet kívülről, megdobbant a szívem, s amikor beléptem, óhatatlanul feltörték a régi, gyermekkorombeli érzések: akárhova mentem, minden ott volt, ahol annak idején Váradon. Senkinek nem kellett elmagyarázni, merre van az öltöző, melyik ajtón kell bemenni a színpadra, hol van a zsinórpadrás... Becsukott szemmel is megtaláltam volna. Döbbenetes élmény volt. Nem túlzok, ha azt mondom: első pillanattól kezdve úgy éreztem magam, mint aki hazaérkezett.

1972-ben sikeresen felvételizett Budapesten a Színház- és Filmművészeti Főiskolára, s leszámítva a Csokonai Színházban töltött éveket, végig a fővárosban élt és dolgozott a Madách Színház, a Nemzeti Színház, s a Turay Ida Színtársulat tagjaként, utóbbi főrendezőjeként. - Hogy érzi magát most újból vidéken?

- Az én életemben minden kezdet, minden új életszakasz első élménye hosszú időn keresztül meghatározó, így vált különösen kedves emlékké az az öt év is, amit a főiskola elvégzése után kezdő színészként Debrecenben töltöttem. Ez köszön vissza most, amikor a munkám újból vidékre hozott. Pár hónap itt-tartózkodás után még jobban látom, milyen örületes körforgásban, felfokozott életvitelben zajlik a pesti színészek élete. A fővárosi próbák, előadások után Kecskemétre indulva mindig megkönnyebbült érzéssel szálllok be az autóba. Ehhez persze tudni kell, hogy a fővárosi forgatagot már lassan húsz éve elkerüljük, hiszen 16 kilométerre egy kistelepülésen építettünk házat, ahol elsősorban feleségem keze nyomán szépen gondozott kertünk is volt. Most, hogy lányaink „kirepültek”, eladtuk a házat és még messzebb költöztünk. Ily módon igen közel áll hozzánk mindaz, amit vidéki életformának neveznek.

Jászai Mari-díjas és Bilcsi Tivadar-díjas sikeres színész, 33 szakmában töltött évvel a háta mögött. Száznál több szerepe volt, számos tévé-filmben szerepelt. Emlékezetes alakításai pl. a konferanszié (Kander–Ebb–Masteroff: Kabaré), Figaro (Beaumarchais: Figaro házassága), Elvisz Trén (Lloyd Webber: Macskák), Noszty Feri (Mikszáth K.: A Noszty fiú esete Tóth Marival), Caligula (Camus), Balga (Vörösmarty M.: Csongor és Tünde), Philip (Shaw: Sosem lehet tudni), Jonathan (Kopit: Jaj, apu...); John Smith (Cooney: Páratlan páros). Utóbbit huszoneve éve játsszák: 850 előadást ért meg, ami prózai darabnál ritka, országos csúcsnak mondható (18 év után a szerző megírta a második részt, így már a második széria fut.)

1992 óta rendszeresen rendez, s mint mondja, ez már szinte közelebb áll Önhöz, mint a színészet. Több éven át oktatott a Színház és Filmművészeti Egyetemen, s a Magyar Táncművészeti Főiskolán, ahol szintén a színészmesterség rejtelseire tanította a hallgatókat. Jelenleg doktorandusz-hallgató a Színház és Filmművészeti Egyetemen a Szabad Művészetek Doktora cím elnyeréséért. - Hogyan jött az ötlet, hogy kipróbálja magát színházigazgatóként is?

- Ha valaki eszmélésétől fogva a színházban nevelkedik, magától értetődő, hogy előbb-utóbb mélyebb elkötelezettséget érez iránta. Itt kaptam meg életem első iránymutatásait, itt láttam magam körül – elsősorban a szüleimtől – azokat a példákat, amelyek megmutatták, hogyan kell élni, mozogni a színházban.

Fájó nagy törése az életemnek, hogy szüleim hatéves koromban elváltak, s mivel édesanyám családja Budapesten élt, pár év múlva visszaköltöztem vele ide. Akkor úgy mondták, hogy repatriáltunk Magyarországra. Az általános iskola második felét én már itt jártam, s egyenes út vezetett a színművészetire is, ahová első próbálkozásra felvettek. Kezdetől tudtam, hogy engem nemcsak a színjátszás, hanem a színház egésze érdekel. Már színészként sem csak a saját magam szerepe foglalkoztatott. Ha próba közben valami ötletem, gondolatom támadt akár a kollégám játékával, akár mással kapcsolatban, azt rendszerint fel is jegyeztem, hogy próba végén el tudjam neki mondani. Ilyenformán tudatosan készültem arra, hogy valamikor majd rendezek, ami végül meg is valósult. Szintén hasonló természetességgel készültem arra, hogy egyszer majd színházigazgató legyek, s a színház dolgait egyben látva lássam majd el a feladataimat.

- Milyen tervekkel, milyen színházigazgatói koncepcióval érkezett Kecskemétre?

- A fővárosban ha valaki meg akar nézni egy operettet, akkor elmegy az Operettszínházba, ha vígjátékra kíváncsi, elmegy a Vígyszínházba, ha újszerű drámafeldolgozások érdeklík, elmegy egy stúdiószínházba, az operakedvelőknek pedig ott az Operaház. Kecskeméten, amely a város, sőt a megye egyetlen színháza, merőben más a helyzet. Ennek a színháznak

olyannak kell lennie, ahol gyermekektől az idősekig, minden műfaj és stílus kedvelője talál kedvére való darabot. Nagyszerű lehetőség ennek megvalósításában, hogy a nagyszínház mellett két stúdiószínház is működik, a Kamaraszínház és a Ruszt József Stúdió (régiben az Üzemszínház), amelyek helyet tudnak adni a közönség szűkebb rétegét érdeklő előadásoknak is. A nagyszínháznak - mint egy jó könyvtárnak – az operettől, musicaltől kezdve a nívós szórakoztató polgári színdarabokig, a világirodalom gyöngyszemein keresztül a mai magyar drámákig sokféle műfajt fölmutatva kell a nagyközönséget kiszolgálnia.

Realista polgári színházat, lényegében mindenkinek játszható népszínházat szeretnék teremteni, ami abban az értelemben tradicionalista, hogy a régi értékeket nem hagyja veszendőbe menni, s csak egy bizonyos határig kísérletezik kortárs vagy modern feldolgozású darabok színrevitelével. Ugyanakkor a művészi színvonal, igényesség mércéjét egyértelműen a Nemzetijéhez mértem.

- Mennyiben segítik ebben a helyi körülmények, elvárások?

- Az ország igen sok színpadán játszottam már. A vidéki előadásaimon mindig, kivétel nélkül sokkal jobb közönséget találtam, mint Pesten. Ezen belül is kiemelt helyen áll a kecskeméti, amely különlegesen igényes, nagyon tudja, hogy mit szeretne látni, s ha ezt kapja - magas művészi színvonalon -, ezért nagyon hálás tud lenni. Mindezt köszönöm Önöknek azért is, mert erre építve könnyebb megtervezni a következő lépést. Másrészt igazolva látom azt a személyes meglátásomat, hogy a jó színház szórakoztat, de nevel is, ily módon előremutató. Egyik kedves szerzőmtől, Csehovtól származik az a gondolat, hogy a színháznak olyan alakokat és jellemeket kell felvonultatnia, hogy a közönség ezekben magára ismerjen, ezeken keresztül felismerje a maga hibáit, hiányosságait, s a következő naptól változzon meg. Csehov annyira hitt az emberekben, hogy nem volt kétsége afelől, hogy egy katarzist okozó színházi előadás képes az emberi gondolkodást megváltoztatni, az ember életét jó irányba terelni. Magam is úgy gondolom, hogy ha egy színház igazgatója és alkotó közössége úgy gondolkodik, hogy a mi hivatásunk igenis meghatározó jelentőségű lehet az emberek életében, akkor közönsége fel tudja fedezni nemcsak változtatásra érdemes emberi gyengeségeit, de hallatlanul értékes erényeit is, amelyekre építve könnyebben küzd majd meg a mindennapok során következő kihívásaival.

- Egyértelműen cáfolható, hogy a mai stresszes világban a színházba egyre inkább a színvonalas, ám könnyebb kikapcsolódás kedvéért járnak?

- Az emberek nagyon sokat dolgoznak, így érthető és természetes az a vágyuk, hogy a színházba beülve szórakozni, kikapcsolódni szeretnének. De nem akárhogyan. Ebben biztos vagyok. Úgy gondolom, hiba lenne a műfajok között rangsorolni, sokkal inkább az előadás színvonala az, ami meghatározó abban, nyújt-e maradandó élményt az embereknek vagy sem. Ha a dráma, szatíra vagy más komolyabb hangvételű mű művészileg magas szintű előadása megérinti a közönséget, úgymond katarzist okoz, ez épp oly hatásos, emlékezetes, mint egy szédületes vígjáték vagy egy látványos operett-előadás.

Ahhoz, hogy egy színházban mindenki találjon kedvére való darabot, gondosan törekedni kell a műfaji egyensúly megtartására. - Ön ezt hogyan próbálja megvalósítani?

- Mindenképpen meg kell találni azokat a sokak által kedvelt műfajokat, melyeken keresztül az alkotó, s maga a színház szólhat egy város polgáraihoz. Így egyenrangú helye lesz a színpadon a zenés játékoknak, s a nagy prózai műveknek, a vígjátékoknak és a tragédiáknak. A színház közösségi szertartás. Hiszem, hogy egy előadás nemcsak arról szól,

hogy a pódiumon valakik valamit csinálnak, lentől pedig azt nézik. A néző mindig várakozással, nyitottan érkezik a színházba, s jó színvonalú előadást látva komoly részesevé válik a színpadon játszódó történetnek, nemcsak azért, mert netán saját élete eseményeit, nagy kérdéseit látja viszont, hanem azért is, mert a színpadon elhangzottakra ő a saját érzéseivel, saját hangulatával, gondolataival reagál. Így játszik együtt színész és néző. Így van együtt író és évszázadokkal később élő közönsége. Csak mindegyikük közös ténykedésének eredményeként születhet meg az, ami minden színész és rendező célja, álma: a siker. Ezért nem lehet előre tudni egy darabról soha, hogy biztos „befutó” lesz. Ha így lenne, nem kellene hozzá más recept, minthogy „Vedd a legjobb darabot, válaszd ki a legjobb színészeket és a legjobb rendezőt!”. A valóság ennél sokkal összetettebb és ez így van jól. Ettől van olyan semmi máshoz nem hasonlítható varázsa a színháznak még mindig, és ettől lesz utánozhatatlanul egyedülálló élményeket nyújtó ezután is.

Terveiben első helyen szerepel a jelentős magyar irodalmi művek bemutatása, kiemelt helyen az erdélyi magyar drámairodalom alkotásaival. Emellett műsorra tűzi a világirodalom klasszikus és kortársdarabjait, mai módon értelmezett előadásokkal. - Nem tart attól, hogy vád éri a Bodolay-féle kísérletező színház ellenzői részéről?

- Kísérletezni mindenképpen kell, hiszen van egy szűk réteg, amely érdeklődik a különlegességek iránt. Természetesen ennek nem a nagyszínházban van a helye, hanem a 60-80 fő befogadóképességű Kamaraszínházban vagy a stúdiószínházban. Emellett nagyon fontos még a kísérletező jellegű darabok bemutatásának aránya, ami úgy gondolom, egy évadban egy-két szűk körű bemutatónál több nem lehet. Szakmai szempontból is elengedhetetlen, hogy a társulat tagjai s velük együtt az érdeklődő közönség megismerkedjen és lépést tartson a XXI. század legújabb irányzataival, színpadi törekvéseivel. A művészi fejlődéshez fontos a nyitottság, az, hogy a színészek, rendezők új dolgokban is kipróbálják magukat. Az idő, s a közönség reagálása úgyis eldönti, hogy mindebből mi lesz az, ami maradandó, ami hosszú távon beépíthető az alkotói munkába.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) már öt évvel ezelőtt felhívta a figyelmet arra, hogy 2020-ra a világ vezető népbetegsége – a rákot is megelőzve - a depresszió lesz. Köszönhető ez a globalizmusnak, a gyökerek elszakításának, s az egyre erősödő gazdasági válságnak. – Igazgatói pályázatában külön is hangsúlyozta, hogy a színház az emberformálás színtere. Ezek szerint nem véletlen, hogy az évadban bemutatott darabok közül több is foglalkozik az ember identitáskeresésének problémájával. (Pl. Visky András: Megöltem az anyámat c. monodramája, Gogol Az örült naplója és Csukás István Ágacska c. mesejátéka is szintén hasonló kérdés körül forog.)

- Meggyőződése, hogy mindenki eljut egyszer az életének olyan pontjára, állapotára, amikor fel kell tudni tenni bizonyos kérdéseket. Például, hogy „Ki vagyok én?”, „Miért vagyok ezen a világon?”, „Mi a feladatunk, mi a célunk?”. A művészember, s maga a művészet ezekre a kérdésekre még erőteljesebben keresi a választ. S ahogy a magányos íróban, ugyanúgy egy alkotóközösségben, jelen esetben a színház társulatában is megfogalmazódik a kérdés: „- Mi is a mi feladatunk itt Európa közepén 2009-ben?”. Nyilvánvaló, hogy igazi választ mindenkinek magában kell adnia ezekre a kérdésekre, de a színház segítségül hívhatja azokat a műveket, melyek ugyanezt a kérdéskört boncolgatják.

Újdonságnak számítanak a Kamarába tervezett, hittel, hitélettel kapcsolatos színpadi művek, így pl. előfordulhat, hogy a kecskeméti közönség II. János Pál pápa színművét is megtekintheti. - Üzenetértékű ez a műsorterv?

- Az ember, a művész hit nélkül kevesebb. Kevesebb annál, mint ami lehetne. Ez természetesen az én magánvéleményem. Úgy tapasztalom, hogy minden foglalkozásnál nagy többletet jelent, ha annak gyakorlóján érződik egy mély benső indíttatás, de talán a színészi munkában valósul meg leglátványosabban az, hogy a színésznek a lelke kell, hogy megszólaljon a színpadon. Ez a lélek kell, hogy elérje a közönség lelkét. Ettől lesz számomra igazán jó egy előadás. Ekkor van igazi felemelkedés, katarzis, s létrejön az, amit Shakespeare is említ, hogy a színház egy tükör, amiben láthatom az életemet. Nyilvánvalóan nem azt az életet, amit a valóságban élünk, hiszen a színház az életnek egy sűrítménye. Nagyon lényegesnek tartom, hogy amint egyikünk életéből sem marad ki a hit kérdéseinek való gondolkodás, ezek a színpadon is helyet kapjanak. Az igazán nagy műalkotásokban az a csodálatos, hogy nem csak a hit kérdései szerepelnek benne, hanem annak, aki ezt érti és fogadni tudja, maguk a válaszok is.

Idéznék igazgatói pályázatából: „A színháznak tehát közel 2500 éves múltja és izgalmas jelene van. A jövőjét most közösen álmodjuk és valósítjuk meg. Azonban ez soha nem lehet öncélú, hiszen mindig a pillanat gazdasági, társadalmi valóságához kell igazodnia.” - Nyílt jobboldali pártállásúként úgy érzi, hogy elengedhetetlen a felelősen gondolkodó értelmiség, a művészek, tudósok társadalmi felelősségvállalása?

- Az, hogy az ember milyen értékeket és milyen világnézetet képvisel, nagyban függ attól, hogy milyen szellemi környezetben nevelkedett. Ugyanakkor felnőtté, s a társadalom felelős tagjává épp attól válunk, ha a megszokott milió ellenére vagy épp annak értékeit felkarolva tudatos vállalással alakítjuk ki azt a világképet, ami a későbbiek folyamán meghatározza a cselekedeteinket. Ez így van a hétköznapi embernél, s így van a művésznél is.

Én a magam részéről a polgári értékeket tartom a világban „előrevivőnek”, s ennek az értékrendnek a szellemében tartom tiszteletben a másik ember enyémtől eltérő világnézetét is. Úgy gondolom, ma az egyik legértékesebb, mondhatnám, leghiányzóbb polgári erény a tolerancia. A politika legnagyobb hibájának is azt tartom, ha a különböző életérzésű, világnézetű embereket egymás ellen „kijátsszák”.

Rendezőként is debütált Kecskeméten Visky András Megöltem az anyámat c. monodrámájában, Paul Portner Hajmeresztő c. bűnügyi társasjátékában és Molnár Ferenc Játék a kastályban c. három felvonásos anekdotájában. – Milyenek ismertek meg a kecskeméti társulatot?

- A színházban van egy íratlan szabály, mely szerint a színházigazgatónak minden év márciusában el kell mondania a társulat minden egyes tagjának, hogy a következő évadban számít-e a munkájára, s nagyjából milyen feladatok várnak rá. Mindezek ismeretében a színészek április végéig nyilatkoznak arról, hogy továbbra is az adott társulatban folytatják-e a munkát. Tekintettel arra, hogy az én kinevezésem tavaly március végén történt, nem éreztem volna helyénvalónak, ha azonnal személyi változtatásokat kezdeményezek. Más szempontból is jó, hogy mindenki kapott egy évet az új műsorstruktúrában való bizonyításra, hiszen többen is kaptak így olyan szerepeket, amelyeket korábban nem osztottak rá. Konkrét példa is történt arra, hogy olyan színész, akit gondolatban már eltanácsoltam, az általam ráosztott új feladat közben szinte kinyílt: értékes egyéni arcáról, új oldaláról mutatkozott meg, s ez évi teljesítménye alapján örömmel számítok rá a jövőben is. Mindezzel együtt a társulat frissítése

elkerülhetetlen, hiszen még mindig vannak hiányzó, betöltetlen szerepkörök, s olyan is, melyre a szükségesnél jóval többen vannak.

Legalább olyan gyakran rendez gyerekeknek darabot, mint felnőtteknek. A Madách Színházban is Ön volt a felelőse a gyermek- és ifjúsági előadásoknak. Húvösvölgyi Ildikóval gyerekeknek szóló közös estjük van. – Miért fordul előszeretettel a gyerekek felé? Milyen érzés volt ebben az évadban azokat a darabokat színpadon látni - Ágacska és a Padlás c. -, melyeket korábban Ön is rendezett?

- Azt gondolom, hogyha egy felelős kulturális kormányzat van az ország élén, amely 60-80 év múlva is színházlátogató közönséget szeretne, akkor ezt most a gyermekek, fiatalok színházhoz szoktatásával kell elkezdni. Ezt próbálom én a magam lehetőségein belül megvalósítani. Van még egy olyan – saját életemből vett - tapasztalatom is, hogy amikor a lányaimmal elmentünk annak idején gyermekdarabokat nézni, ritka volt az olyan előadás, melyen én kísérő felnőttként ne unatkoztam volna. Ekkor született meg bennem a gondolat, hogy családi előadásokra lenne szükség, melyeket nem csak a gyerek kedvel, hanem az őt kísérő mama, vagy nagypapa is. A jó művek, két vagy akár több síkon is értelmezhetők. A gyerekek nagyon élveznék a futó mesecselekményt, a humoros figurákat, a felnőttek viszont jól értik a történet nekik szóló üzenetét, üzeneteit. Ebből a szempontból is nagy örömmre szolgált, hogy a színházunk gyermekelőadásait olyan rendezők vitték színre, akik nem lenézték, bagatellizálták ezt a műfajt, hanem művészi szintre emelték, nagy szakértelemmel bontották ki a benne rejlő lehetőségeket.

A megye gyermeklétszámához képest kevésnek tartom az évi harminc gyermekelőadást a nagyszínházban, ezért a Ruszt József Stúdió színpadát is jó lenne hasonló célokra igénybe venni. Ez egyelőre még csak terv. Reményre jogosít, hogy a nagyszerű produkciókat bemutató Ciróka Bábszínház gazdaságilag a színházunkhoz kapcsolták. Szeretném, ha közösen is bemutatnánk darabokat, s gondolkodom azon, hogy beavató színházi szinten olyan közös rendezvények jöjjenek létre, melyek a kisgyerekeket, s a fiatalokat közelebb hozza a „nagyok színházához” is.

Nagy hálával fogadta a kecskeméti közönség az évadban műsorra tűzött zenés darabokat, úgy a Puskás Péter főszereplésével bemutatott Padlást, mint Kállay Borival, Oszter Sándorral az élen a Hello, Dollyt. A darabok sikerét mutatja, hogy a havi műsor kiírása után napokon belül elfogynak a jegyek. Úgy tűnik, nemcsak a műfajt régóta kedvelő idősebb korosztály, de a fiatalabbak körében is újra hódít az operett, a musicalről nem is beszélve. – Lesz ennek folytatása jövőre is?

- Augusztusban is volt egy szintén óriási sikert hozó udvarszínházi bemutatónk, az Operett-Musical gála, melyet szeptemberben – hagyományteremtő szándékkal - behoztunk a nagyszínházba is. Ugyanakkor van egy nagy nehézsége az operett-előadásnak. Miközben a köztudatban „könnyű műfajként” szerepel, hallatlanul nehéz hozzá olyan színészeket találni, akik elsősorban prózai előadói képességek mellett megfelelő hanggal, ének- és táncudással, kifinomult zenei érzéssel, temperamentumos, magával ragadó egyéniséggel, jó humorérzéssel és nem utolsósorban erős fizikummal magabiztosan és könnyedén „vinni tudnak” egy-egy operett-előadást. Higgyék el nekem, operettben jól játszani a mi munkánkban szinte a legnehezebb.

Kecskeméten örököltem egy társulatot, melyben sok kimagasló színészi képességgel bíró művész van. Egy operetthez – amint mondtam is – önmagában ez nem elég. Ezért van, hogy egyelőre vendégművészekkel, később a hiányt pótolva új művészek szerződtetésével

próbálom biztosítani a zenés műfajok magas színvonalú előadásának lehetőségét ebben a városban. Bízom benne, hogy ennek finansziális háttere is hosszú távon biztosított marad.

Ön különösen könnyedén mozog a színpadon prózai, énekes és táncos szerepekben egyaránt. Színészként is várta már Kecskemét, ám az első nyilatkozataiban azt mondta, nem lép színpadra nálunk, nem veszi el a szereplés lehetőségét a helyi színészekről. A közönség viszont nem bánná, ha alkalmasint mégis meggondolná magát. - Lát erre esélyt?

- Nem volt ez olyan kategorikus, megmásíthatatlan kijelentés, inkább csak abban voltam biztos, hogy az első időkben nem nekem kell szerepelnem.

Zenés közreműködéseit tíz nagylemez őrzi, emellett feleségével, Sára Bernadettel együtt vérbeli versmondók. CD-k sorát jelentették meg, közel hozva a hallgatókhoz legkedvesebb szerzőik költői világát. Áruklódóak a CD-címek: Sorsommá lett nagy szerelmem (Magyar költők szerelmes versei), Kőtörő fű (XX. századi magyar költők Istenes versei), Az Úr érkezése (XX. századi magyar költők Istenes versei), Talán jó mégis az ember (Márai), Valaki útravált belőlünk (Ady), Történetek Ré országából (Óegyiptomi mesék), Útitársaknak (II. János Pál pápa válogatott versei). – Kecskeméten két éve Sirkó László Pompa-Dúr című önálló estjén lehetett részünk hasonló élményben, s a mives versmondás azóta is hiányzik a színpadról.

- Nem tudnám versek nélkül elképzelni az életemet, amikor olyan csodálatos költőink vannak, mint Ady, Petőfi Sándor, Radnóti..., s természetesen a világirodalom is tele van szebbnél szebb költeményekkel. Fájó pont, hogy a mai fiataloknak már jóval kevesebbet kell kívülről megtanulniuk, mint nekünk kellett, pedig nem ez az, ami túlterheli őket. Verset, verstördékeket hordozni magunkban több annál, mint aminek látszik. Engem, ha fáradt vagyok, a vers megnyugtat és jó érzésekkel tölt fel. Máskor csodálatos módon ad választ egy-egy régóta foglalkoztató kérdésre. A társulat tagjaival is szót ejtettünk már arról, hogy aki kedvet érez a versmondáshoz, akár önálló est ötletével is megkereshet. Segíteni fogok abban, hogy ezek minél színesebb, gazdagabb előadás keretében színpadra kerülhessenek. Már ebben az évadban is van erre példa. Március 15-e alkalmából Körtvélyessy Zsolt állított össze csodálatos versekből álló önálló estet.

Két huszonéves lányuk van, Sára és Dorottya, akikre nem erőltették a színészi pályát. Feleségét, Sára Bernadette művésznőt viszont örömmel láttuk újból nálunk játszani Márai darabjában.

- A középkorostály még emlékezhet rá, hogy Detti 1974-ben, a főiskoláról kikerülve a kecskeméti színház társulatának tagja volt négy éven keresztül, még Radó Vilmos igazgatósága idején. Idejövetelünk előtt sokat lapozgattuk azt a fényképalbumot, melyet ebből az időszakból őrzünk. Én is láttam őt játszani pl. Valois Erzsébetként a Ruszt József által rendezett, azóta már legendássá vált Don Carlosban, ami Gábor Miklós főszereplésével egy korszakalkotó előadás volt, tévéfelvétel is őrzi. Detti nagy boldogsággal emlékszik életének erre az időszakra, s velem együtt örült, amikor sikerrel pályáztam meg az itteni színházigazgatói állást. Nagy dilemma volt, hogy a direktor feleségeként ő most játszhat-e ebben a színházban? Mivel a mértékletesség híve vagyok, úgy gondoltam, évi egy bemutató erejéig miért ne látnák őt játszani azok, akik annak idején itt megismerték, illetve akik azóta szerették meg az ő előadói művészetét. Nagyon boldog vagyok, hogy az Eszter hagyatéka, melynek főszerepét játssza, ilyen szép sikerrel megy, ilyen nagy érdeklődés övezi hétről hétre.

Szintén a szavait idézem: „...a jó színház nagyon érzékenyen kifejezi a kort. A kor van válságban, nem a színház, az csak megmutatja, milyen mélyen vagyunk. Fölszámolódnak a társulatok, pedig rendkívül lényeges a művészi munkában a hovatartozás.” – Mindennek ellenére hosszú távon tervez?

- Mindig hosszú távra tervezek és mindig nagyokat álmodom. Ez kiderül abból a régóta dédelgetett elképzelésemből is, hogy az új Nemzeti Színház után a következő, aminek egy kétmillió fővárosban fel kellene épülnie, az egy gyermek- és ifjúsági színház. A két szélső korosztályhoz kapcsolódik az az ötletem, hogy országszerte olyan idősothonokat kellene kialakítani, melyek közvetlen szomszédságában szülők nélkül nevelődő árva gyerekek élnek – megadva a lehetőségét annak, hogy a melegszívű, sok szeretetet adni tudó idős emberek és a szeretetehes, sok törődést igénylő gyerekek egymásra találhassanak. Egy ilyen egyszerű együttműködésből mindkét fél jóval többet profitálhatna, kaphatna emberileg, mint amit az állam bármily jól felszerelt gondozási intézménye számukra jelen pillanatban adni tud. Higgyék el nekem, hogy ezek a nagynak tűnő álmok az ország költségvetéséhez képest elenyésző összegekből megoldhatók lennének, ugyanakkor az élet színpadán mindkettő óriási lehetőséget rejt magában.

(Kada Erika interjúja)